

OR Rendement

Dit artikel wordt u aangeboden door OR Rendement

OR Rendement is dé informatiebron voor leden van de ondernemingsraad (OR) of de personeelsvertegenwoordiging (PVT), ambtelijk secretarissen, vakbondsbestuurders en externe adviseurs. Wat zijn de voor de medezeggenschap relevante wijzigingen in wet- en regelgeving, en hoe kunt u dit op beleidsmatig en strategisch niveau uitwerken? Daarnaast moet u op de hoogte zijn van de klassieke OR-thema's, zoals de OR-verkiezingen, het OR-jaarverslag, het instemmingsrecht en communicatie met de achterban.

De onafhankelijke en ervaren redactie van OR Rendement zit bovenop het nieuws en vertelt u als eerste wat de ontwikkelingen zijn. Altijd in heldere taal en met een praktische insteek, zodat u de informatie direct kunt vertalen naar uw eigen werksituatie. OR Rendement is daarnaast multimediaal. De voor uw vakgebied relevante informatie verschijnt:

- dagelijks op het digitale platform Rendement Online, waar u onder meer het laatste nieuws, checklists, rekentools, maatwerkbrieven en verdiepingsartikelen tot uw beschikking heeft;
- wekelijks gebundeld in een e-mailnieuwsbrief;
- maandelijks in het vakblad OR Rendement, boordevol nieuws en achtergrondartikelen, digitaal en op de mat;
- tweemaandelijks in een handzaam themadossier: een pocketboekje dat iedere editie een complex onderwerp uitdiept.

Kijk voor meer informatie of een proefabonnement op www.rendement.nl/orblad

Onbekend maakt uw OR onbemind

Als u de Wet op de ondernemingsraden (WOR) erop naslaat, lijken het adviesrecht en het instemmingsrecht zo ingewikkeld niet. Uw bestuurder heeft een voorgenomen besluit en vraagt uw OR om advies of instemming, voordat hij overgaat tot uitvoering van het besluit. Appeltje eitje, zou u zeggen. De praktijk is vaak anders, zeker als uw OR te maken heeft met een buitenlandse moedermaatschappij. Hoe pakt u dat aan?

Veel ondernemingen zijn deel van een concern. In tegenstelling tot de situatie die de WOR als uitgangspunt neemt, vindt besluitvorming dan vaak plaats op verschillende niveaus. Zo is het niet uitzonderlijk dat het besluit wordt genomen door de moedermaatschappij. Die moedermaatschappij zit soms ver weg, misschien wel op een ander continent. Daar weet men soms helemaal niet af van het bestaan van een Nederlandse OR, laat staan dat ze op de hoogte zijn van de rechten en plichten van de WOR en in het bijzonder de spelregels voor het advies- en het instemmingsrecht.

Irritaties

Het gevolg? Een besluit is al lang en breed genomen voordat uw OR überhaupt weet dat er iets staat te gebeuren; laat staan dat u er nog tijdig over kunt adviseren en daadwerkelijk invloed kunt uitoefenen. De kans is dan groot dat er irritaties ontstaan: bij de OR-leden omdat zij gepasseerd worden en bij de buitenlandse moedermaatschappij omdat een groepje werknemers ergens uit dat kleine

kikkerlandje zich met de besluitvorming bemoeit. Gelukkig hoeft het niet zo te gaan. Uw OR kan zich inzetten om de medezeggenschap – ook in ingewikkelde internationale concernrelaties – in goede banen te leiden. Dan ontvangt uw OR wél tijdig een advies- of instemmingsverzoek en kunt u de medezeggenschap binnen uw organisatie waarborgen.

Kennismaking

De eerste stap is om kennis te maken met de buitenlandse moedermaatschappij: de directie die uw onderneming onder zijn hoede heeft. Het lijkt simpel, maar daardoor zeker niet minder belangrijk. Onbekend maakt immers onbemind. Met de hele OR een reisje maken naar een ver oord is misschien wat lastig uitvoerbaar, maar probeer toch een ‘live’ kennismaking te regelen, bijvoorbeeld door een kennismaking in te plannen als de buitenlandse bestuurders uw organisatie in Nederland bezoeken. Is dat geen optie, dan is een digitale kennismaking via videobellen natuurlijk ook nog een optie. Het gaat erom dat uw OR

zich zichtbaar maakt. Bereid zo’n kennismaking goed voor. Zorg dat u snapt hoe het concern in elkaar steekt. Welke ondernemingen ‘hangen’ boven uw organisatie en OR? Op welk niveau worden de meeste beslissingen genomen en door wie? Zorg dus dat u weet wie aan de touwtjes trekken en invloed hebben op de besluitvorming. Verdiep u in de achtergrond van deze personen en ga na of er cultuurverschillen zijn die eventueel een rol kunnen spelen in de (mis)communicatie en omgang met elkaar. Denk aan gebruiken rond formaliteiten, hiërarchie en top-down-beleid. Controleer ook regelmatig of deze informatie nog actueel is.

Makkelijk

Maak het de buitenlandse bestuurders zo makkelijk mogelijk om de taak van uw OR te begrijpen. Zij hebben vaak een drukke agenda en de Nederlandse OR zal niet hoog op de prioriteitenlijst staan. Hoe minder moeite het de bestuurders kost om zich in uw OR te verdiepen, hoe eerder zij dit zullen doen. Zo kan het helpen om in de uitnodiging voor de kennismaking al wat informatie te geven over uw OR en bijvoorbeeld de Engelse vertaling van de WOR mee te sturen. Zo heeft de buitenlandse bestuurder een beter begrip van uw wettelijke taak en positie. Ga ook na of overige organisaties die onder de buitenlandse moedermaatschappij vallen een medezeggenschapsorgaan hebben, zoals de Duitse Betriebsrat en of er een Europese OR (EOR) is ingesteld (zie ook kader). Leg contact, vraag naar hun rol, licht die van

u toe en ga na of u op bepaalde punten kunt samenwerken. De kans is groot dat u elkaar van waardevolle informatie, inzichten en tips kunt voorzien.

Alert

Als de besluitvorming op meerdere niveaus plaatsvindt, kan het even duren voordat informatie uw OR bereikt. Wees dus alert, vraag uw bestuurder regelmatig welke informatie bekend is en claim tijdig uw adviesrecht. Het kan zijn dat volgens uw bestuurder nog lang geen sprake is van een voorgenomen besluit, maar dat op een hoger niveau – zonder medeweten van uw bestuurder – de besluitvorming al in een vergevorderd stadium is. Door daarover regelmatig navraag te doen bij uw bestuurder, dwingt u hem ook extra alert te zijn op het onderwerp en navraag te doen op hoger niveau.

Wezenlijk

Ondanks een goede kennismaking en onderlinge samenwerking, kan het zijn dat de directie van de moedermaatschappij een besluit neemt met gevolgen voor uw organisatie, zonder dat uw OR hiervoor een advies- of instemmingsverzoek heeft ontvangen. Denk aan een grote reorganisatie van meerdere ondernemingen in het concern. Op het moment dat uw eigen bestuurder de instructie krijgt om de reorganisatie door te voeren, zal uw OR weinig (of zeg maar gerust geen) wezenlijke invloed meer op dit besluit kunnen uitoefenen. Of uw eigen bestuurder is in de veronderstelling dat uw OR geen advies- of instemmingsverzoek hoort te krijgen, omdat het besluit door de moedermaatschappij is genomen en niet door uw bestuurder. De WOR heeft hiervoor niets geregeld, maar uw OR staat niet met lege handen. In de rechtspraak is hiervoor een oplossing gevonden, namelijk in de vorm van ‘toerekening’ en ‘medeondernemerschap’.

Toerekening

Als een door de moedermaatschappij genomen besluit rechtstreeks ingrijpt in

De rol van een OR, COR en EOR binnen een groot concern

De OR, de centrale ondernemingsraad (COR) en de Europese ondernemingsraad (EOR) hebben elk zo hun eigen bevoegdheden. Een OR richt zich in principe op zaken die de eigen organisatie direct aangaan. Een COR is ingesteld als overkoepelende OR voor alle aanwezige ondernemingsraden van de vestigingen binnen de organisatie. In principe richt een COR zich op aangelegenheden die alle of ten minste een meerderheid van de overkoepelde ondernemingen betreft. Een EOR is op grond van de Wet op de

Europese ondernemingsraden (WEOR) verplicht voor concerns met gemiddeld 1.000 of meer werknemers in ten minste twee EU-lidstaten met in ieder land minimaal 150 werknemers. Een EOR richt zich op grensoverschrijdende zaken die het concern betreffen. De tips in dit artikel gelden ook voor een COR. Dat een COR of EOR is ingesteld, betekent niet dat u niets met besluiten van de buitenlandse moedermaatschappij van doen heeft. Bekijk altijd goed hoe de bevoegdheden zijn verdeeld en wat uw rol is.

de onderneming waarvoor uw OR is ingesteld en uw bestuurder op basis van de WOR is betrokken bij dit besluit op initiatief van de moedermaatschappij, kan er sprake zijn van zogenoemde toerekening. Daarbij is het van belang dat het besluit relevant is voor uw organisatie. Uw OR heeft dan adviesrecht bij de medewerking die uw bestuurder verleent aan het voorgenomen besluit van de moedermaatschappij. Het besluit van de moedermaatschappij wordt daarmee dan als het ware ‘toegerekend’ aan uw eigen bestuurder. De OR kan dan dus invloed uitoefenen op de invulling van dat besluit voor de eigen organisatie, maar het eigenlijke besluit van de moedermaatschappij niet aantasten. Wellicht kan daarvoor het zogenoemde mede-ondernemerschap uitkomst bieden.

Mede-ondernemerschap

Mede-ondernemerschap kan aan de orde zijn als de aard en strekking van het besluit rechtstreeks ingrijpen in de onderneming waarvoor uw OR is ingesteld, en als de derde die het besluit neemt een zodanige stelselmatige zeggenschap heeft dat deze wordt geacht de onderneming mede in stand te houden. Als sprake is van mede-ondernemerschap kan uw OR wél een procedure starten tegen de mede-ondernemer die het besluit heeft genomen zonder uw advies te vragen. De moedermaatschappij wordt

dan ook als de ondernemer (in de zin van artikel 1, lid 1d WOR) aangemerkt, omdat zij uw onderneming – samen met uw eigen bestuurder – in stand houdt. Dat deze mede-ondernemer in het buitenland is gevestigd, is niet relevant. U kunt zich gewoon tot de Ondernemingskamer in Amsterdam wenden.

Front

Uw OR is niet de enige die soms wordt overvallen door besluiten van hogerop. Zo'n besluit kan ook uw bestuurder onaangenaam verrassen. Hij heeft dan zelf ook ineens minder beslissingsvrijheid en mogelijk vindt hij de plannen ook niet eens zo'n goed idee. Steun van uw OR kan dan prettig zijn voor uw bestuurder. Hij kan de moedermaatschappij dan ook laten weten dat het wettelijk verplicht is om uw OR eerst om advies- of instemming te vragen, voordat hij tot uitvoering overgaat. Zo kunt u samen met uw bestuurder één front vormen en de buitenlandse moedermaatschappij waar nodig overtuigen van eventuele noodzaak om de plannen en de uitvoering daarvan op bepaalde punten aan te passen. Hoe meer uw bestuurder zich hierin gesteund voelt, hoe beter hij de meerwaarde van uw OR zal inzien.

Lisanne Winde, advocaat bij Wybenga advocaten, e-mail: winde@wybenga-advocaten.nl, www.wybenga-advocaten.nl